

מסורת הש"ס

(א) וקדושין (עג.), (ב) ברכות כח. ושב"ל, (ג) רש"ל מנחם וי"צ גירסת רש"י איכא דקאלא לגבייהו ועי' ב' גירסאות בב"י אה"ע סימן ו', (ד) פסחים ט': חולין לה. דהי ית, (ס) ב"ב כד., (ז) [נעיל יג. ושב"ג], (ח) דהי ית. ע"ש תוספתא טהרות פ"ו, (ח) [תוספתא שם, ט] ב"ק מד: פנהדרין עט., (י) [נמוא פד:], (י) [בבב"א: גויס, גויס, ג'ל מלי רוב העיר איכא טי. רש"ל, (ג) בבב"א: גויס, (ס) בבב"א: גוי, עי' [תוספתאדרי עט. ד"ה וכל כתבו מוס' מירון לה ויכ"צ בב"ק מד: ד"ה כל ועי' תוספות דהי ית. ד"ה ספיקא], (פ) בימות קה,

מוסף רש"י

תשע חנויות בו' ולקח מאחת מהן. מהן החטם (פסחים ט.). ספיקו אסור. דנפקא לן מקראי בפסק במדא דיומא (פד:) ובפ"ק דמנוחה (לקמן) כל קבוע מנחתה על מנחה דמי, וזה מן הקבוע לקח (חולין צה. ובבב"ז פסחים ט.) וכיון שלקחה ממקום הקביעות מחולקין ליה מנחתה על מנחה (נדא יח.). ובבבבצא. שגר הנמא דקברקצ בין החטיות (פסחים ט.) דהוא ליה מופרש מכן ולא לקחו ממקום הקביעות (נדא יח.) דלדיד (חולין צה.) הלך אחר הרוב. דכל דפריש מרובא פריש דמיון דפריש אין כאן מורת דפריש אין כהן מורת קבוע (פסחים ט.) דהנמא לאו קבוע הוא (חולין צה.) ומותר (נדא יח.). מוהשעה צפרדעים בו' ספיקו טמא. ואשצי דרובא צפרדעים ואין להם טומאה, כיון דשק קבוע צניחם הוא ליה מנחה על מנחה (נדא יח.) וארב לו. קרא ימירא הוא, נכסחו כי יהיה אש שוה לנשאו וקם עליו (סנהדרין טט.). ורבנן, דפליגי עליה דרבי שמעון מאי דרשי ביה, אמרי רבי ר' ינאי פרט לזורק אבן לגו. לתוך חנויות האשויש ויש שם כנענים וישראלים ואיכא לממיר לכנענים מתכין (ב"ק מד:) אבל מתכין לישראל זה והרג את חבריו לא תשא קרא למעטי (סנהדרין טט.). אי נמי פלגא רפילגא. מנשה כנענים ותמשה ישראלים (ב"ק מד:) ספק נפשות להקל. למה לי קרא למפטריה, הא כיון דמאי לממיר לבתום קא מתכווניה, אית לך למפטריה משום דספק נפשות להקל מוהיילו העדה (סנהדרין טט.). לא צריכא דאיכא תשעה צריכא ישראלים. דאי לאו קרא הוא אמיתא זיל נתר רובא וישראלא חיובין, ואשצי דלמא לאו להאי חיובין נתכין להרוג את זה והרג את זה חיובי, קא משמע לן קרא דהואיל והוא ליה כנעני קבוע צניח, צניחא דמי אין כהן קבוע דמי ויסק נפשות להקל, ולכל מילי דקיימא לן קבוע מנחתה

צקרונוט של ציפורי. ביום השוק ססיעות ושיירות ממקום אחר באות שם: **וכדרכי אמי**. דהשתא איכא רוב סיעה ורוב העיר: **ונעלם צקרונוט**. משמע על הקרון: **בשעת קרונוט**. שהשיירות באות לעיר: **כשרה לכהונה**. כדקאמר והוא כשרים עוברת שם דאיכא למימר שמהם היה: **אכל פירש אחד מציפורי**. דידעינן ודאי דמן העיר היה אע"פ שציפורי עיר שרובה משיאין לכהונה: **הולד שסוקי**. דבחד רובא לא מכשר: **וכי הא דכי אסא רב דימי אחר זעירי אחר רבי חנינא ואמרי לה**. שלא הזכר רב דימי כאן אלא זעירי אחר רבי חנינא דזעינן תרי רובי וכדמפרש טעמא: **הולגין אחר רוב העיר**. להכשיר: ואין **הולגין אחר רוב סיעה**. כגון במקום רחוק מן העיר דבדאי מאנשי הסיעה הוא אין מכשירין אותה ואפילו רובן כשרין: וקשיא לן כלפי לייא. כנגד איפוא הדבר הזה סובב:

הני גידי. רוב סיעה גידי ויש להלך בהן אחר הרוב: **והני**. של עיר: **קביעי**. ואמרינן לקמן כל קבוע מנחתה על מנחה דמי ואפילו אין שם אלא אחד פסולה: **ולא אחר רוב סיעה גרידא**. והכי קאמר אין הולגין אחר רוב סיעה לבדה וכל שכן אחר רוב העיר לבדה: **מ"ט**. אחר רוב סיעה לא: **גורה אטו רוב העיר**. דקביעי: ופרקינן **רוב העיר גמי**. אי עקר הבעל מציתו ואזל לגבה הוה גייד וקי"ל כל דפריש מרובא פריש: ומשני **איכא דקאלוא לגבייהו בו'**. ולא גרסינן **ט** מאי איכא. יש שהולכת היא אללו והוא ליה קבוע הלכך אפילו כרוב כשרים או רוב העיר או רוב סיעה פסול כרבי יהושע ומשום תרי רובי אכשרה דליכא למיגור מידי: **ולקח בשר מאחת מהן**. במקום קביעות: **ספיקו אסור**. דכל קבוע מנחתה על מנחה דמי: **ובנמאל**. בשר הנמאל בשוק ולא ידעינן מלחא פריש: **הלך אחר הרוב**. הואיל והבא לפנינו לא במקום קביעות לקחה וכבר פירשה על ידי אחר וכל דפריש מרובא פריש: **דקאסי לה רובא מעלמא**. וכגון שרוב סיעת טבחי ישראל כשרים בואו לכאן דאיכא תרי רובי או שרוב טבחי כל המדינה ישראל דאיכא תרי רובי רוב העיר ורוב המדינה גידידי: **אלא מחשעה צפרדעים בו'**. תוספתא היה במס' טהרות תשעה צפרדעים ממס כרשות היחיד ושקן אחד כגון כז שהוא דומה לצפרדע צניחה ונגע באחד מהן ספיקו טמא: **אלא מחשעה שרצים בו'**. אף היא תוספתא במס' טהרות וקתני ברה"י ספיקו טמא ברה"ר ספיקו טהור אלמא מנחתה דמי ולקולא דאי לאו מנחתה דמי אין כהן ספק טומאה אלא ודאי טומאה דהא רובא שרצים: **אמר קרא וארצ לו עד שיהא מסכוין לו**. פרט למתכוין להרוג את

זה והרג את זה הכי דרשי ליה ר"ש בסנהדרין. ואמרינן התם ורבנן היכי דרשי ליה: **אמרי דבי ר' ינאי פרט לזורק אבן לגו**. לתוך חצרות בני כנענים^ט וישראלים אבל שני ישראלים עומדין ונתכוין להרוג **זה** (והרג זה) והתרו בו וקבל התראה ונפלה הכאה על חצירו חייב. והיינו טעמא דקאמר הכא ורבנן משום דבסנהדרין הכי איתא: **סיוק ליה דרובא כנענים**^ט **נינהו**. ולמה לי קרא. ואי נמי פלגא ופלגא אכתי לא אינטריך קרא דמהיכא חיתי דניקטליה: **ספק נפשות**. [ספק] דיני נפשות להקל דהא והאילו העדה כתיב (במדבר לה): **דהוא ליה כנעני**^ט **קבוע צניחה**. ואשמועינן האי קרא דכל קבוע מנחתה על מנחה דמי: **הוראם שעה היטה**. הך דריב"ז לורך שעה היטה או ראו שם שאר יידי היבר דברים להחיר אבל לדורות תרי רובי זעינן: **מסיב רבי ירמיה בו'**. קס"ד דמשום רוב העיר גרידתא אכשריה ואמר רב [עלה] הלכה כרבי יוסי:

על מנחה דמי מהאי קרא נפקא לן (ב"ק מד: ובבב"ז סנהדרין טט) והא ליהא למילף מיניה כרובא דמי, דהא מהיכא חיתי לן, דלמא הא דפטור ליה להאי משום דספק נפשות להקל ולא משום דתשגיג ליה כרובא, אבל מנחה על מנחה ילפינן מיניה, דאי לאו מנחתה על מנחה דמי לא הוה ליה ספק נפשות להקל ואמאי פטור הא רובא דישכאל יטשו, ורבנן אית להו מתכין ליה והרג את זה חיבי (סנהדרין טט).

בתולה נשאת פרק ראשון בתובות

אמר רב צקרונוט של צפורי היה מעשה בו' פי' לעולם דלא טענה צרי ור' יוחנן בן נורי במרוייהו היכא דלא טענה צרי לכ"ע זעינן תרי רובי והא דלא קאמר בזיניוא לעולם דלא טענה צרי משום דבאתקפתא לא קאמר אי

בקרונות של ציפורי היה מעשה וכדרכי אמי דאמר רבי אמי והוא שהיתה סיעה של בני אדם כשרין עוברת לשם וכדר' ינאי דאמר ר' ינאי נבעלת בקרונות כשרה לכהונה בקרונות סלקא דעתך אלא נבעלת בשעת קרונות כשרה לכהונה אבל פירש אחד מציפורי ובעל הולד שתוקי כי הא דכי אחא רב דימי אמר זעירי א"ר חנינא ואמרי לה אמר זעירי אמר ר' חנינא הולכין אחר רוב העיר ואין הולכין אחר רוב סיעה כלפי לייא הני גידי והני קביעי וקיימי אלא *הולכין אחר רוב העיר והוא דאיכא רוב סיעה בהדה ואין הולכין אחר רוב העיר גרידתא ולא אחר רוב סיעה גרידתא מ"ט גזרה רוב סיעה אטו רוב העיר ורוב העיר גמי ^באי דקא אזלי אינהו לגבה כל דפריש ^גמרובא פריש ^דבלא צריכא דקא אזלא איהו לגבייהו דהוה ליה קבוע וא"ר זירא כל קבוע במחצה על מחצה דמי ומי בעינן תרי רובי והתניא ^התשע חנויות כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה ולקח מנחת מהן ואינו יודע מאי זה מהן לקח מנחת מהן אסור יובבמצא הלך אחר הרוב וכי תימא בשאין דלתות מדינה נעולות דקא אתי לה רובא מעלמא והא א"ר זירא ^ואע"פ שדלתות מדינה נעולות ימעלה עשן ביוחסין גופא א"ר זירא כל קבוע במחצה על מחצה דמי בין לקולא בין לחומרא מנא ליה לר' זירא הא אילימא מתשע חנויות כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת בשר נבלה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח ספיקו אסור ובבמצא הלך אחר הרוב התם לחומרא אלא ^זמתשעה צפרדעים ושרץ אחד ביניהם ונגע באחד מהן ואינו יודע באיזה מהן ואינו יודע באיזה מהן נגע ספיקו טמא ברשות הרבי' ספיקו טהור ומדאורייתא מנא לן ^חאמר קרא י וארב לו וקם עליו יעד שיתכוין לו ורבנן אמרי דבי ר' ינאי פרט לזורק אבן לגו ^ההיכי דמי אילימא דאיכא תשעה כנענים ואחד ישראל ביניהם ותיפוק ליה דרובא כנענים^ט נינהו אי נמי פלגא ופלגא ספק נפשות להקל לא צריכא דאיכא תשעה ישראלים וכנעני' אחד ביניהם דהוה ליה כנעני' קבוע וכל קבוע במחצה על מחצה דמי איתמר רב חייא בר רבא אמר רב הוראת שעה היתה מתיב רבי ירמיה וליוחסין

טו.

אמר רב צקרונוט של צפורי היה מעשה בו' פי' לעולם דלא טענה צרי ור' יוחנן בן נורי במרוייהו היכא דלא טענה צרי לכ"ע זעינן תרי רובי והא דלא קאמר בזיניוא לעולם דלא טענה צרי משום דבאתקפתא לא קאמר אי צטוענת צרי בו' אי נמי נוכל לפרש דבזיניוא נמי איירי בצרי ודאיכא מגו ולא תקשי הלכתא אהלכתא דדוקא דיעבד פסיק שמואל כר"ג כדאמר לעיל ואת לא תעביד עובדא עד דאיכא רוב כשרין אף על גב דלעיל משמע דברוב אחד שרי למתלה רב חייא בר אשי סבר דלכתמלה זעינן תרי רובי ומתני' קתני הרי זו תנשא דמשמע למתלה:

דלמא אורא איהו לגבייהו. פי' לתוך ביתם דאפילו בתוך העיר לא חשיב קבוע דדמי לנמאל בין החנויות דלא חשיב קבוע וכן גבי מינוק מושלך בעיר לא חשיב קבוע הואיל ולא נמאל צבית ולכן פירש צקונטרס שפירש בועל מציתו וא"ת דבגזיר פ"ד (דף יב. ושם) פריך אהא דאמר האומר לשלומו לא וקדש לי אשה סתם אסור בכל הנשים שבעולם מקן סתומה ומסיק אמינא לך אלא אשה דלא גיידא ואת אמרת לך איסורא דגייד וכי תימא ה"נ בשוקא אשכחה וקדיש התם הדרא לנימוחא משמע לגבי אדם לא שייך כל דפריש מרובא פריש משום דהדר לנימוחיה ולא פירכא היא דהתם בשעת האיסור כשזה בא על שום אשה הדרא לנימוחא האשה שקידש השליח אצל הכא כי אזלי אינהו לגבה בשעה ששוקרה הרי הוא גייד: **פרט לזורק אבן לגו**. תימה דלר' שמעון קבוע מנא ליה ואין לומר דמסקינן צפ' הנשרפין (פנהדרין דף עט. ושם) דר"ש סבר כרבי דליף נמינה נמינה ואייתר ליה וארצ לו לקבוע דלכתי למנא דצי חוקיה מנא ליה קבוע דלית ליה דרבי דהא צאין מתכוין פטור ממנוון ט):

וספק נפשות דחקל. תימה למ"ד המרתא ספק לא שמה המרתא אפילו ספק נפשות להחמיר פטור משום דהמרתא ספק היא ואי למ"ד שמה המרתא היכי פטרינן ליה כשנמאל שישכאל הרג הא מיחייב בצכה את זה וחזר והכה את זה^ט וצונתר כשאלמו לו אל תותיר אע"ג דספק הוא וי"ל דשאלני התם שיועד בודאי שיצא לידי איסור אם יותיר או יכה שנייהם מש"ה שמה המרתא אבל הכא אינו יודע שודאי יצוא לידי איסור שאינו יודע את מי יכה:

וליוחסין לא בעינן תרי רובי ורמינהו בו'. הוה מלי לשנויי שאני מינוק דלית ליי חוק' דכשרו': ולרב

לא בעינן תרי רובי והתנן מוצא

בני לתוך חצרות בני **ינאי פרט לזורק אבן לגו**. לתוך חצרות בני וקבל התראה ונפלה הכאה על חצירו חייב. והיינו טעמא דקאמר הכא ורבנן משום דבסנהדרין הכי איתא: **סיוק ליה דרובא כנענים**^ט **נינהו**. ולמה לי קרא. ואי נמי פלגא ופלגא אכתי לא אינטריך קרא דמהיכא חיתי דניקטליה: **ספק נפשות**. [ספק] דיני נפשות להקל דהא והאילו העדה כתיב (במדבר לה): **דהוא ליה כנעני**^ט **קבוע צניחה**. ואשמועינן האי קרא דכל קבוע מנחתה על מנחה דמי: **הוראם שעה היטה**. הך דריב"ז לורך שעה היטה או ראו שם שאר יידי היבר דברים להחיר אבל לדורות תרי רובי זעינן: **מסיב רבי ירמיה בו'**. קס"ד דמשום רוב העיר גרידתא אכשריה ואמר רב [עלה] הלכה כרבי יוסי:

מנא

על מנחה דמי מהאי קרא נפקא לן (ב"ק מד: ובבב"ז סנהדרין טט) והא ליהא למילף מיניה כרובא דמי, דהא מהיכא חיתי לן, דלמא הא דפטור ליה להאי משום דספק נפשות להקל ולא משום דתשגיג ליה כרובא, אבל מנחה על מנחה ילפינן מיניה, דאי לאו מנחתה על מנחה דמי לא הוה ליה ספק נפשות להקל ואמאי פטור הא רובא דישכאל יטשו, ורבנן אית להו מתכין ליה והרג את זה חיבי (סנהדרין טט).

עין משפט נר מצוה

פסא א ב מיי פ"ח מהלכות איסורי ביאה הל' יד סמג לאוין קה טו"ש"ע אה"ע סימן ו ספק פ"ח יח:
צ א מיי פ"ח מהלכות מאכלות אסורות הל' יא סמג לאוין קמא טור ש"ע י"ד סימן קי סע"ג:
צא ד מיי' שם טו"ש"ע שם ובסי' ס"א:
צב ה ו מיי פ"ח מהלכות שאר אבות הטומאות הלכה ב:
צג ז מיי פ"ד מהל' רוח הלכה א סמג לאוין קמג.

תורה אור השלם

1. וְכִי יִהְיֶה אִישׁ שָׂאֵל לְעִירוֹ וְלָאָרֶץ לוֹ וְקָם עָלָיו וְהִבְדִּיחַ נֶפֶשׁ וּמָת וְנָס אֶל אֶחָת הָעָרִים הָאֵלֶּה: דברים יט יא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמרי וכו' להרוג את זה והרג את זה:

תוספות ר"ד

בקרונות של צפורי היה מעשה וכדר' ינאי דאמר נבעלה בשעת קרונות כשרה לכהונה פי' קרונות האבים ממקום אחר ומתקבצים שם ליום השוק והוא שהיתה סיעה של בני אדם כשרים עובדים שם דהוה תרי רובא לכשרות רוב זעירי רובי סיעה. פי' כל זה מפני שלא ידעה למי נבעלה אבל אי ידעה ואמרה לכשר נבעלתי הלכתא כר"ג ונאמנת אפילו ברוב פסולים: ומקשי' ומי בעי תרי רובי והתניא ט' תנורות כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח ספיקו אסור שכל קבוע במחצה על מחצה דמי ובבמצא הלך אחר הרוב דכל דפריש מרובא פריש. ומתהר מעלה עשו ביוחסין: איתמר אר"ח פי' דבעי' תרי רובי: א"ר זירא כל קבוע במחצה על מחצה דמי בין לקולא בין לחומרא לחומרא כגון ט' חנויות דאמרו. א"י ט' צפרדעים ושרץ א' ביניהם ברה"י ונגע באח' מהן ואינו יודע באיזה מהן נגע ספיקו טמא. לקולא ברה"י ונגע באח' מהן ביניהן ברה"ר ונגע באח' מהן וא"י באיזה מהן נגע ספיקו טהור אלא במחצה על מחצה דמי ולקולא. דאי לאו במחצה על מחצה דמי אין כאן ספק טומאה אלא ודאי טומאה דהא רובא שרצים: